

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Frankofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Collatione Papæ extra Diœcesin. Tit. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

TITULUS II.

De Collatione Papæ extra Dioecesim.

SUMMARIA.

- 1. *Papa quomodo conferat Beneficia.*
- 2. *Quæ suo jure.*
- 3. *Quæ extra ordinem.*
- 4. *Quomodo.*
- 5. *Est inter Signaturam & Bullam differentia.*
- 6. *Multiplex.*
- 7. *Quid servetur in Gallis.*
- 8. *Quæ debeant continere Bullæ.*
- 9. *Cui noceat eorum Reti- centia.*
- 10. *Requisita vel versan- tur circa beneficium im- petrandum, vel obtin- tum.*
- 11. *Quæ illa.*
- 12. *Quæ hæc.*
- 13. *Quid si sint plures qualitates.*
- 14. *Dicta & extenduntur ad alia.*
- 15. *Rescriptis ad Beneficia solent adijci Clau- sula: Quæ?*
- 16. *Earum vis.*
- 17. *Unde in Rescriptis eorum deprehendatur fal- sitas.*
- 18. *Quæ regula ipsi soleant obijci.*

Papa Beneficia vacantia vel suo jure; id est, ordinario con- fert, vel extra ordinem.

Suo jure. 1. Beneficia suæ Dioeceseos; 2. Vacantia in Curia Romana; 3. Ab Ordinariorum potestate Excepta; c. j. de renunt. 4. Ad ipsum devoluta. U; dictum supra. Extra

Corvinu
De Person
et Benef. Eccel
G IV
32

Extra Ordinem in Aliorum Dicecesi fita. In quorum Collatio- 3
ne ex plenitudine potestatis, ut diximus, concurrat cum Ordinariis.

Fit ea Collatio per *Signaturam & Bullas*, ut vocant. Quamvis 4
enim Papæ gratia solo fieri possit verbo; *can. institutionis. 25. qu. 2. Clem. c. dudum. de sepult.* tamen cum secundum Romanæ Curia stylum gratia non expediatur, nisi per signaturam & Bullas, sunt hæ non tantum ad probationem Collationis & Tituli necessariæ, sed de ejus existentia.

Est inter *Signaturam & Bullam* differentia multiplex. 5

Signatura est, quæ conscribitur in papyro absque sigillo, conti- 6
nens in medio scriptæ supplicationem partis & Papæ concessionem: *Bulla*, fit in membrana plumbo finibus pendente. *Petr. Gregor. in syn- tagm. jur. univ. lib. 17. cap. 15. num. 11. vid. Rebuff. in praxi benef. tit. de signatura.* *Signatura* conscribitur verbis paucis; illud extenditur in *Bulla*: & sic signatura est veluti Breve: id est, compendium & scriptio contractior. *sec. Zonaram in concil. Carthagen. art. 6. Græcè βρέβιον ἢ βρέβιον λέγειν καὶ ἑὸν ἔχει. Optatus lib. 1. dicit, Brevis auræ & argenti Ceciliano traditur adhibitis testibus: Unde Breviarium: Nithard. lib. 4. & in Legib. Francicis. Annas in Alexiade. Dicitur etiam Pittacium, in Glossis veterib. Moscopulo περὶ ἰστορίας δωδεκά τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡ δερμάτων, id est, pittacia Dorice minuta ex pellibus segmenta. Unde Pettochia Bulla totas significat literas, licet propriè Bulla sit sigillum rotundum pendens in modum Bullæ: sive sit plumbeum, sive auro vel argento exceptum: *Gloss. in Clem. 1. in verb. aurea bulla. de jurejur. Gloss. antiq. in reg. Cancell. 14. & 69. Sic in S. Basilii vita & plumbo bullarum illam chartam.* In vita Johannis Eleemosynarii: *datus ei proprium pittacium bullarum: Dicta confirmat c. licet. 5. de crim. falsi. ubi Bulla distinguitur à literis, & sumitur pro literarum sigillo. vid. & c. quam grave. 6. eod. Propterea si de verbo aliquo in Bulla posito oriatur dubitatio, recurri debet ad Signaturam tanquam ad prototypum: & aliquando pro signatura contra Bullas judicatum; reperta scilicet in illa clausula, quæ non erat in Bulla: *Rebuff. d. loco.* Nec tamen Signaturæ vis est tanta, quanta est Bullarum: Habetur enim Signatura ante literarum, seu Bullarum confectionem res informis. *Rota decis. 19. de concess. præb.***

præb. in novis. Ut & probat Regula Cancellaria de non iudicando juxta formulam supplicationis, sed literarum expeditarum; Quippe per quam expeditionem forma & perfectio datur gratia: Rota decis. 27. de rescriptis in novis. *Egid. decis. 736.* Expeditæ autem sunt literæ, quando sunt in plumbo. *d. c. licet. Felin. in c. ex diligenti. de Simonia.* Insuper non signatura, sed Bulla est titulus Beneficii verus: *Gloss. in verb. exhibent. tit. de provogat. dilation. ad approb. Concord. in Concord. Joan. de Milan. d. reg. in verb. gratia Apostolica.* Præbet tamen Signatura Titulum honoratum. *sec. Cassiodor. fin. decis. de restitut. spoliat.*

7 In Galliis hodie, Signatura agnita, vel verificata, per Banqueros seu Mensarios, vacante Sede Romana, favore pauperum, vivente Papa, itineribus ob bella vel alio modo interceptis, Bullarum habentium parumque disquirunt Curia, num Bullæ sint pro beneficiis modestioribus: ut *judic. tradit Papon. lib. 2. Arrestor. tit. 3. arrest. 3. & 4. vult. Debuff. d. prax. in 1. par. de tertia parte Signatura. Dartis tract. de Benefic. sect. 7. cap. 1. vers. illud. in fin.* Et in majoribus, etsi Signatura non sufficit ad vindicias habendas Beneficiis, seu, ut loquuntur, *Recedemus*, tamen sufficit pro faciendi tituli sequestratione. *Pap. d. lib. 8. tit. arrip. 2. Petr. Gregor. d. loco, num. 20.*

8 Bullæ & Rescripta ad Beneficia, ne gratia iis contenta credantur surreptitia, continere debent omnia, quæ Papam à concessione eorum commovere, vel ad concedendum difficilem reddere potuissent: *c. postulasti. de rescript.*

9 Non nocet tamen eorum reticentia impetranti eorum ignorantia nocet gnaro. *c. gratia. 7. eod. in 6.*

10 Quæ in Rescriptis ad beneficia sunt exprimenda, sunt curia; vel enim versantur circa beneficium, de cujus impetratione agitur, vel circa beneficium jam obtentum.

11 Illa sunt; 1. Beneficii qualitas; Nemp: Quod sit Curatum, *c. cum in illis. de præbend. in 6.* requirat residentiam: *c. fin. de Cleric. non resid. sit Sæculare, aut Regulare.* 2. Beneficii valor: *§. fin. de mandatis Apostol. in Concordat. & Reg. Cancell. de valore beneficii. in impetrat. prim. ubi vide Gomez.* 3. Si ad præsentationem Laici pertinet, quod sit Patronatum: *c. 5. de præbend. in 6.* 4. Si litigiosum; quod tale est.

CORVINU
De Person
et Benef. Eccel

G IV

32

si ii. *Ut lite pend. nihil. innov.* Non necesse, ut patrimonii fiat mentio. *fac. c. postulasti. de rescript. & ibi Panormit.* est numeri, si quis, ultra statutum Canonico- rum numerum ut recipiatur, impetraverit. *c. constitutus. eod.*

Hæc; 1. Ipsi- us beneficii, quod impetrans obtinet, licet sit modi- 12 cum, *Dist. Gloss. in c. non teneamur. de præbend. sed male.* facienda mentio; *c. ad aures. c. cum adeo. c. si proponente. de rescript. c. non potest. de præbend. in 6.* quoniam unum habens beneficium ad secundum non intelligitur idoneus. *c. 11. cui. eod.* 2. Item facienda mentio beneficii, quo spoliatus. 3. Aut beneficii impetrati, ante collati, nondum tamen per impetrantem acceptati. *d. c. gratia. eod. in 6. ubi Gloss. in verb. ignorant.* 4. Item memoranda beneficii qualitas: *d. c. ad aures. c. 1. de præbend. Clem. 1. eod. c. ult. de offic. Ordin. & ibi Joan. Andreas.*

Plures si sint qualitates beneficii tam obtinendi quam obtenti, ex- 13 primi debent omnes: veluti; si sit Dignitas curam animarum annexam habens: Nec enim hic quadrat illud vulgare *c. ex parte. 17. de decim. Concesso majori intelligi concessum illud quod est minus.* Sunt enim hæc provisiones à jure communi alienæ, propterea- que restringenda. *c. quamvis. 38. de præbend. in 6.*

Dicta de Beneficiis & sunt extendenda ad Vicarias perpetuas, *d. 14 c. postulasti.* ad pensiones, possessiones triennales; imò & alterius. *Fel. in c. ex renore. de rescript. Davit tract. de benef. sect. 7. cap. 1.*

Non sufficit impetrantem proponere, se beneficio vel pensioni quam habet, renuntiare velle. In rescriptis enim, data tempus semper inspicitur. *c. eam te. 7. eod.*

In Rescriptis ad Beneficia, etiam plura exprimi necesse; sed ea ex Curia Romanæ stylo sunt haurienda.

Secundum quem nulla vel saltem exigua est differentia inter beneficiorum vacantium, de quibus agimus, impetrationes, & rescripta ad beneficia vacatura. *ut prob. ex tit. de forma mandati Apostolici. in Concordat. Gall. ubi Gloss. in verb. expressis.*

Solent istis, ne gratiæ fiant irritæ, certa adjici clausulæ. Quarum 15 prima est; *Qua impetrans excommunicatus à censuris Ecclesiasticis absolvitur:* Excommunicato enim conferri non potest beneficium, nec is illud impetrare. *c. postulasti. de Clerico excommun. c. 1. de rescript. in 6.*

Alte-

Altera est; *Qua Papa habet pro expressis beneficia Impetrantis cum a
rum estimatione vera.* Efficit ea, ut gratia non censeatur surreptitia, et
impetrans beneficia, quæ habet, retinuerit, sed non efficit, ut ea retine-
re possit; *c. non potest. de prebend. in 6.* nec etiam tollit personæ inhabili-
tatem aut vitia: *Gloss. in Clem. si Romanus. 4. de prebend.* Tertia est
Clauſula *Motus proprii*; Quæ, quamvis in omnibus interpretationibus
accipiat plenissimam, *c. si pluribus. 24. eod. in 6.* proindeque tollat sub-
reptionem ejusque suspensionem omnem, *d. Clem. si Romanus. 4. de pre-
bend. in 6.* Resque alios operetur effectus, *Rebuff. in Gloss. verb. motu proprio. in de
forma mandati Apostolici in Concord. Gall.* nihil tamen operatur contra
Jus Commune. *vid. c. si motu proprio. 23. c. non potest. 21. de prebend. in
6.* Quarta Clauſula est; *Aut alias quovis modo vacet*; Necessaria; Quia
uno vacandi modo expresso, non venit propterea alius. *vid. Gloss. in
verb. aliam. d. loco. Dartis d. loco.*

Præter dictas Clauſulas sunt & aliæ, de quibus in Titulo proxi-
mum sequente.

- 16 Enarrata Clauſula subreptionem, ejusque suspensionem omnem
excludunt quidem, non tamen falsitatem ejusque suspensionem, necque
præter surreptionem aduersus Rescripta proponi possunt.
- 17 Deprehenditur in Rescriptis seu Mandatis falsitas; tam in ipsa
Bulla tenore, quam in filo, charta, & stylo: *c. licet. 5. c. quam graviter
de crimine falsi. veluti*; Si sit litura seu, ut loquuntur, rasura in loco re-
specto, ut in Indictione: *c. inter dilectos. 6. de fide instrument. non solum
narratione facti: c. ex literis. 3. eod.* Si scriptura intermedia & aliter:
c. cum venerabilis. 7. de relig. domib. si data non apposta: *L. 4. de de-
verſis rescript. ubi, Si qua beneficia personalia sine die & Consule fuerint de-
prebensa, autoritate careant: Nisi relata sint in Corpus juris Consilij
de novo Codice faciundo. §. 2.* Si scriptura dicatur imperfecta: Si in con-
structione sit vitium manifestum: *c. ad audientiam. de rescript. & in
Gloss. fac. c. ex parte. de fide instrum. l. qui habebat. 54. princ. ff. de manum-
testam. Solæcismus appellatur. Quintiliano lib. 5. cap. 5. Suidas vocat
Barbarismus.*
- 18 Bullis seu Mandatis Apostolicis de vacantium Beneficiorum pro-
visionibus, obijci solent maximè duæ Regulæ Cancellariæ; 1. De
vitiis

CORVINUS
De Personis
et Benefic. Eccles.

G. IV
32

risimili notitia obitus. 2. De Jure quesito non tollendo. De quibus vid. Gomef. ad d. regulas. & Rebuff. in 1. parte prax. Benefic.

TITULUS III.

De Papæ Præventione.

SUMMARI A.

1. Præventionem & qualem habeat Pontifex. *Legatus à Latere eodem tempore contulerint duobus.*
2. Legatus à Latere.
3. An ei juri derogatum.
4. Jus præventionis à Jure pralationis distinguendum.
5. Ordinarius quando censetur prævenisse.
6. Quando Patronus.
7. Qualis debeat esse Collatio, ut præventioni sit locus.
8. Si idem Beneficium uni conferatur à Sede Apostolica & ab Ordinario alteri.
9. Quid, si uterq; possideat.
10. Quid, si neuter.
11. Quid, si Papa & Ejus
12. Quid, si uni Papa, alteri Ordinarius.
13. Quid, si proviso à Papa obset Regula de verisimili notitia.
14. Dicta regula in qua vacatione habeat locum.
15. Quid, si ante Episcopi institutionem, & post patroni præsentationem conferat Papa.
16. In Beneficiis Electivis præventioni non est locus.
17. Nec ad præsentationem Patroni Laici spectantibus.
18. An in reservatis Papa.
19. Not.

[Oo]

19. Not.